

IX. Glede na upravno obupno stanje onega učiteljstva, ki je bilo umirovljeno s predvojnimi prejemki, odnosno s prejemki 23. julija 1919, naj se prizadetim takoj uredi njihove pokojnine po novem činu, zak. in po novih razmerah.

X. Učiteljstvu, ki stopi v pokoj zaradi bolezni, preden dovrši 32 let službe po zakonu od 31. julija 1923, a ni dovršilo polne službene dobe, naj se računa pokojnina po novem zakonu.

C. Administrativno-pravna vprašanja.

I. Popravijo naj se vse krivice, učinjene učiteljstvu UJU v Sloveniji, Hrvaški in Slavoniji, osobito članom učiteljskega društva »Jedinstvo«. Zlasti naj se takoj namestijo razrešeni šolski upravitelji in šolski nadzorniki. Učiteljska skupščina izjavlja, da smatra vsako preganjanje nacionalnega učiteljstva v kateremkoli kraju za izživljanje celokupne organizacije in bo vedela dati za to primeren dostojen odgovor.

II. Po donošenju novega šolskega zakona naj se naredbenim potom jasno odredi, da učitelj ni dolžan vršiti organizatorske in pevske službe, niti spremljati vsake nedelje deco v cerkev. Učiteljstvo je dolžno vršiti ono versko dolžnost, kakršno vsi ostali državni uradniki.

III. Nadzornikom osnovnih šol naj se prideli sposobne osebe za pisarnico, da bo mogoče nadzorniku vso silo posvetiti pedagoškemu delu v šoli.

IV. Postopanje upokojitve naj se uredi tako, da se z odlokom upokojitve označi zaeno tudi pokojnina.

V. Naredbenim potom naj se odredi enotne počitnice od 1. julija do konca avgusta. Ravno tako naj se izda tolažak pravilnika o šolskih praznikih.

VI. Naj se vrne učiteljstvu zemljišče, ki ga je poprej uživalo in je bilo s poznejšimi odredbami predano upravnim občinam, cerkvi ali zemljiški zajednici.

VII. Učiteljstvu naj se izdajo stalne legitimacije za znižano vožnjo na državnih železnicah brez omejitve števila potovanj, enaka ugodnost naj se izposluje tudi pri paroplovnih družbah. Za učiteljska potovanja v naučne svrhe, v svrhu proučevanja države in za učiteljske skupščine naj se izda ugodnost 75% popusta. (V Rumuniji ima učiteljstvo v tobi glavnih počitnic brezplačno vožnjo v svrhu proučevanja države).

VIII. Naredbenim potom naj se takoj ukine pogojni celibat učitelj v Bosni in Hercegovini.

IX. Člen činovniškega zakona glede vračunavanja vojne službe naj se razširi na vse učiteljstvo kraljevine.

X. Vojni zakon naj se izpremeni tako, da učitelj-vojak ne bo zapostavljen zaradi odsluženja kadrškega roka in naj se mu ohrani tudi službeno mesto.

XI. V zmislu čl. 170. činov. zakona naj se odredi za učiteljstvo poseben disciplinaren postopek do novega šolskega zakona.

XII. Bivšemu srbskemu učiteljstvu, ki je bilo po avtonomni uredbi takoj stalno nameščeno, naj se takoj priznajo vsa službena leta brez ozira na položeni praktični učiteljski izpit.

XIII. Šolski nadzorniki osnovnih šol in profesorji učiteljskih v Hrvaški in Sloveniji kakor tudi v drugih krajih, kjer nimajo fakultetske izobrazbe, naj se na temelju čl. 230. činov. zakona po službenih letih razvrstijo v one grupe in stopnje I. kategorije, ki jim pripadajo glede na njihov doseženi položaj po zakonu, ki je bil veljaven v pokrajinah.

XIV. Izda naj se enotna uredba za vso državo, s katero se odreja maksimalno število ur na meščanskih šolah in za notranjo ureditev, kakor je to že urejeno v nekaterih delih kraljevine.

XV. Učiteljstvu višjih osnovnih (meščanskih) šol, vadnic in drugih šol, za katere se je zahtevala in se zahteva spe-

cljaina strokovna izobrazba, naj se po prejšnji praksi v bivših poedinah pokrajinah da poseben položaj v grupah II. kategorije, odnosno posebno doklado po čl. 40. činov. zakona.

Za enotni učni načrt osnovnih šol.

Na četrti glavni skupščini UJU v Dubrovniku dne 25. avgusta 1924 je bila povodom razprave »Osnovna načela za novi učni načrt in program osnovnih šol naše kraljevine z ozirom na podrobni načrt iz narodne zgodovine Srbov, Hrvatov in Slovencev«, poleg v našem listu že objavljenih resolucij, sprejeta še sledeča:

1. V zvezi z resolucijami I. in II. glavne skupščine in II. kongresa UJU v zadevi izdelave enotnega zakona za osnovne šole v kraljevini in izvedbe enotnega učnega načrta in programa izjavlja skupščina, da naj se v interesu ustvarjenja enotne narodne prosvete kot temelja za duhovno ujedinjenje našega naroda čimprej izdela in v celi državi izvede enotna programatična ureditev našega osnovnega šolstva, po potrebi in po razmerah že pred novim šolskim zakonom, in to ozirajoč se na poedine posebne okoliščine in prehodne zahteve različnih naših krajev, kolikor to ne tangira enotnega nacionalnega značaja vzgoje in pouka.

2. Za pouk nacionalnih predmetov, zlasti narodnega zemljepisa in zgodovine, naj se v principu izvede podrobni načrt popolnoma izenačen v vseh šolah, in to po smernicah in zaključku II. kongresa o edinstvu osnovno-šolskega pouka v naši državi, četudi ločeno od celokupne programatične ureditve osnovnega šolstva.

3. V narodni zgodovini naj se obdelajo in povdarjajo zlasti in najbolj oni momenti naše narodne preteklosti, na katerih objektivno in subjektivno bazira in se kaže edinstvo našega naroda in na katerih smo se v celi prošlosti, četudi povsod vedno bolj razdeljeni nego ujedinjeni, obdržali kakor enotni narod s svojo kulturo in s svojimi posebnostmi med drugimi narodi.

4. Na istih nacionalnih principih naj se uredi in prevede programatično pouk v materinskem jeziku, v ženskih ročnih delih, v petju in v telovadbi, ki bodi na sokolskem temelju, izhajajoč od ideje edinstva našega naroda in prihajajoč do ideje duhovnega edinstva vsega Slovanstva.

5. Izdelavo programa za osnovno šolstvo treba podvzeti takoj, in naj se zato sestavi komisija strokovnjakov iz vseh krajev države, ki naj na podlagi doslej utrjenih smernic izvede enotni učni načrt in program za celo državo.

Dijaški in zdraviliški dom učiteljstva.

Predlog: Naša prestolica je postala zlasti v času velikih počitnic stekališče številnega dijaštva iz vseh krajev naše države. Beograd pa bi postal še večji center za poletne ekskurzije in še bolj privlačno mesto, ako bi tamkaj bilo urejeno stanovanjsko vprašanje za potujoče dijake. V zadnjem času izgleda, da je tozadevna inicijativa izšla baš iz vrst učiteljstva samega.

»Želja UJU je, da se v Beogradu, kot mestu pogostih ferijalnih ekskurzij, zgradi velik »Dijaški dom« za jugoslovansko dijaštvo, v katerem bodo dobivali vsi dijaki stanovanje za časa svojega bivanja v Beogradu. Ker se ekskurzije prirejajo večinoma v poletnem času, naj bi dobil »Dijaški dom« obliko paviljona in naj bi se nahajal v bližini kake šole. Dom naj bi se zgradil po možnosti še letos s prispevki, ki jih zbere učiteljstvo in dijaštvo po vseh šolah.«

Resolucija je bila soglasno sprejeta. Sprejet pa je bil tudi predlog, da se zgradi »Učiteljski dom« v kopališču Koviljači v Srbiji.

nove do 31. decembra članstva, se smatrajo kakor novi člani in plačajo vse kakor novi člani. 4. Novi člani plačajo: a) ako se vpišejo do 1. februarja: vpisnina 5 Din in prilog Centrali 15 Din, skupaj 20 Din; b) ako se vpišejo od 1. februarja do 1. maja: vpisnina 15 Din, prilog Centrali 15 Din, skupaj 30 Din; c) ako se vpišejo od 1. maja do 1. julija: vpisnina 45 Din, prilog Centrali 15 Din, skupaj 60 Din. Po 1. juliju se novi člani ne morejo vpisati. 5. Od članov se zahteva, da nikdar ne delajo ali govorijo proti narodnemu ali državnemu edinstvu. — (Izveček iz »Poslovnika upravnih jedinica Ferijalnog Saveza«.)

Članarina podružnic je 2 Din, torej za šolsko leto 20 Din. — Prosim vse člane F. S. in posebno one tov.ice, ki bodo pristopili k F. S., da to upoštevajo, da ne bo nepotrebnih pisarij. — Za učit. F. S. Slavko Mrovlje — Črnomelj.

— f Vsem članom belokranjskega učit. P. F. S. Oni tov.ice, ki žele obnoviti članstvo v naši P. F. S., prosim, da mi pošljejo stare članske izkaznice z zahtevanim zneskom! — Za učit. P. F. S. v Beli Krajini: Mrovlje.

Splošne vesti.

— Izprememba uradniškega zakona. Specijalna komisija ministrstva prosvete je izdelala predloge za izpremembo uradniškega zakona po zahtevah uradnikov prosvetne stroke.

— Reaktiviranje učiteljev. Ministrstvo prosvete je sestavilo spisek vseh po starem zakonu upokojenih učiteljev radi reaktiviranja nekaterih. — To vest je sprejeti s precejšnjo rezervno izvzemši partizanskih ozirov.

— Upokožitev učiteljev in učiteljic s 35 službenimi leti po mestih in po strankarski potrebi je pričelo sedaj izvajati ministrstvo prosvete. Razume se, da šolska oblast lahko sili vse učitelje s 35 službenimi leti za upokožitev, ne more jih pa prisiliti, da vložijo prošnjo za upokožitev — če tega sami nečejo. To je proti zakonitim predpisom.

— Šolski voditelji neobhodno potrebujejo zbirko naredb, če hočejo točno uradovati. Pravkar je izšel IV. zvezek teh naredb, ki jih je zbral okrajni šol. nadz. Fink. Naredbe so prav spretne urejene in je pridejan praktičen indeks, po katerem vsak voditelj hitro najde zadevo, v kateri bi se rad informiral. V zbirki so vsi odloki viš. šol, sveta, prosvetnega oddelka in ministrstva prosvete od prevrata do 30. junija 1924. Zadnja zbirka ima tudi vse dopolnilne odredbe, ki spadajo in so bile izdane k uradniškemu zakonu. Zbirka se naroča v Učiteljski knjigarni v Ljubljani in stane 14 Din in IV. zvezek 14 Din. III. zvezek 15 Din in IV. zvezek 28 Din. Opozorjamo upravitelje osnovnih in meščanskih šol, da si zbirko nabavi.

— Tolminsko učiteljske se preseli? Tržaški fašistovski dnevnik »Popolo di Trieste« poroča, da namerava rimska vlada prenesti slovensko učiteljske iz Tolmina v Gradiško. Zavod pa ostane v tekočem šolskem letu še na dosedanjem mestu.

— Na mnoga vprašanja sporočamo tem potom, da pobira prispevke za »Rezervni sklad« glavni blagajnik Pov. UJU; blagajništvo Učiteljskega konvikta pa je oddal odbor za pok. Jakobom Dimnikom do prihodnjega občnega zbora našemu vrlemu, odličnemu tovarišu Alojziju Keclju, načelniku Učiteljske hranilnice in posojilnice v Ljubljani (Franciškaška ulica 6), na katerega lahko vsi naslavljajo prispevke.

— Učitelje glasbe in petja opozarjamo na »Osnovne pojme iz glasbene teorije« za učiteljske, glasbene šole in sorodne zavode, ki jih je spisal Adolf Gröbmring, učitelj glasbe. Knjiga je izšla v Učiteljski tiskarni in stane trdo vezana 46 Din. — V isti založbi je izšla tudi »Pevska šola združena s teorijo« za konservatorije, učiteljske, srednje, meščanske, osnovne šole in zbornice. Knjigo je sestavila Ivanka Negro - Hrastova in jo je uredil Ferdo Juvanec ter stane trdo vezana 68 Din. Knjigo je odobril oddetek za prosveto. Glasbene učitelje opozarjamo na ti dve novi knjigi, da jih vpleljejo v svoje šole.

— Popolnoma razprodan je letošnji »Ročni katalog«, kar naj vzamejo na znanje vsi naročniki, katerim Kataloga nismo mogli poslati.

— Popravek. Kakor smo razvideli iz naših članskih seznamov je tov. Angela Rott članica UJU in v toliko popravljamo članek v zadnji številki »Učit. Tovariša«, ki smo ga ponatisnili iz »Tabora«.

— Za Ganglov kamen je daroval ob priliki zborovanja učiteljskega društva za kočevski okraj šolski upravitelj France Štefančič 1 državno obveznico 100 Din v spomin tov. ravnatelja Jak. Dimnika.

— Blagajnik »Slovenske Šolske Matice« naproša vse one Matične poverjenike, ki še niso vposlali doplačila 10 Din od člana za lansko leto, da čimprej to store, da zamore blagajnik spraviti v red račune za leto 1923.

— Poročil se je tov. Belin Francé, učitelj-upravitelj v Nevljah z gospodično Minko Magister. Čestitamo!

— Zakon o avtorskem pravu. V umetnostnem odeljenju prosvetnega ministrstva so izdelane priprave za načrt zakona o avtorskem pravu. Zakon se predloži Narodni skupščini.

— »Zorica«, ilustrovane dečje novine izlaze v Beogradu jedan put mesečno. »Zorica« se štampa cirilicom ali u svakom broju donosi po jednu stvar la-

tinicom. »Zorica« ima uvek po nekoliko slika. Štampa se na tabaku od 16 strana. »Zorica« izlazi u izdanju UJU — Poverništvo Beograd, a urednik joj je g. Milan V. Popović. Godišnja cena Din 10. Godina »Zorice« počinje 1. septembra i svršava se 30. juna (jula in avgusta ne izlazi). Novi pretplatnici mogu dobiti i već izašle brojeve 1. i 2. Pretplata se šalje: Uredništvu »Zorice« (Učiteljski dom) Beograd. Rukopisi se šalju: Uredniku »Zorice« Beograd (Dobračina 18).

— Poziv vsem članom Ljubljanskega učiteljskega društva! Društveni odbor vlijudno poziva vse one člane, ki dolgujejo na zaostali članarini za leto 1924., da jo nemudoma poravnajo, ker mora blagajnik urediti naše obveznosti napram glavnim blagajni.

— Da ne bo nepotrebnega razburjenja opozarjamo »Slovenca« in vse one, ki jih razburjajo podatki, ki smo jih prinesli o krivičnem postopanju pri imenovanjih v mariborski oblasti, da je dotični članek ponatisnjen iz mariborskega »Tabora«, kar je v članku jasno označeno in se le čudimo, da se razburjajo vsi le nad ponatiskom v »Tovarišu«, ne omenjajo pa prvega vira.

— Podpisani šolski vodstvi se tem potom najprisrčneje zahvaljujeta Ciril-Metodovi družbi za velikodušen dar. Ker tukajšnji starši nočejo kupovati učencem slovenskih knjig, je Ciril-Metodova družba pripomogla s svojim darilom, da se bodo otroci potom darovanih knjig mogli učiti slovensčine. Želeti bi bilo, da bi tudi drugi faktorji podpirali v tem smislu obmejne šole na severni meji. — Šolsko vodstvo Apače. Janko Žel. šolski vodja. — Šolsko vodstvo Mietsdorf. Rado Resman. šol. vodja.

— Krajni šolski svet in šolsko vodstvo v Apačah se najsrčneje zahvaljujeta gospodu komercijalnemu svetniku Juliju Meinlu za velikodušno nabavo učil za tukajšnje šole v znesku 4000 Din. Tudi za prepustitev krasnega vrta v šolske namene ter za podporo pri raznih popravilih na šolskem poslopju bodi izrečena edinemu dobrotniku šole iskrena hvala! — Ivan Sedonja, načelnik. Janko Žel. šolski vodja.

— Zbirka računskih nalog ali obširna računica? Šolske knjige so dandanes posebno drage in mnogi starši jih prav težko kupujejo. Pri računstvu pa ni samo draginja merodajna, ampak tudi ozir na pedagogiko, kajti boljši učenci ne potrebujejo metodičnih navodil, slabiji jih pa ne razumejo. Tu je merodajen učiteljev pouk. Ta pač potrebuje za pripravo obširno računico, učencem pa zadostuje zbirka nalog iz vsakdanjega življenja. — V Nemčiji je to že davno v veljavi, drže se Diesterwegovega nauka: »Živa beseda učiteljeva največ pripomore učencu k razumu«. — Zbirko nalog pa potrebujejo učenci tudi za domače vaje, ker z narekovanjem se izgubi preveč časa. Zelo isto velja pri geometrijskem pouku. Tudi tukaj je zbirka nalog bolj potrebna kakor obširna knjiga. — a .

— Učiteljstvu. Založil sem igri »Oporoka kralja Matjaža« in »Gospod in sv. Peter«. Obe se nahajata v enem zvezku, ki je po velikosti, obliki, papirju in tisku enak »Zvončku«. Obračam se do šolskih vodstev, posebno pa še do onih tovarišev in tovarišic, ki poučujejo višje razrede, s prošnjo, da mi pomagajo pri razprodaji. Uverjen sem, da mi na vsaki šoli eden izmed učiteljstva stori sledečo uslugo: Vzame doposlane zvezke, gre z njimi v višji razred in pove: »Otroci, v tem zvezku se nahajata dve gledališki igri, ki vas bodo gotovo zanimali. Zvezek stane Din 3.50; kdo ga želi kupiti?« Obe igri sta veselega značaja, prva patriotične tendence. — Ako bi katera šola nameravala igri uprizoriti, sme to brez obveznosti, in drage volje ustrezem, ako bi trebalo, s pojasnili glede odra, igralcev, uprizoritve itd. — Oskar Žolnir, šolski upravitelj v Cirkovcah pri Pragerskem.

— Pedagoško-didaktički krožek v Mariboru. Cenjene članice in člani prosim, naj blagovolijo pravočasno vračati izposojene knjige, ker mi s tem prihranijo mnogo nepotrebnega dela z opomini. Pa tudi obzirnost napram drugim tovarišem zahteva malo več točnosti, da ne bodo mesece in mesece čakali na kakšne aktualne knjige, med tem ko leže iste pri nekaterih brez koristi po pol leta in še celo dalj časa. Opozorjam obenem na tozadevni sklep letošnjega občnega zbora, da ne bo ostal na papirju. Knjižnica je odprta vsak četrtek od 16. do pol 18. Kdor ne utegne priti v tem času, more oddati knjige šolskemu slugi dekliske meščanske šole v Cankarjevi ulici, kateremu

Ferijalni Savez učiteljstva.

— f Vsem učiteljskim P. F. S. in članom F. S. Na kongresu v Skoplju je bilo sprejeto: 1. Člane delimo v stare in nove. Stari so oni, ki so se vpisali ali obnovili članstvo v prejšnjem šolskem letu. Novi člani se vpisujejo samo med šolskim letom. 2. Stari člani so dolžni, da ob nove članstvo najdalje do 31. decembra; vpisnine ne plačajo, ampak samo prispevek Centrali 15 Din. 3. Stari člani, ki premene kraj, so dolžni, da pri vstopu v drugo P. F. S. predložijo člansko izkaznico. Stari člani, ki ne ob-